

IKPÉ NKE ÁKÚMMIRI IGWÉ, IGURUBE, NA ỌCHỊCHỊRỊ

Ọpupu 9:13-35; 10:1-29

IHEÒMỤMỤ 55 - Nke Ndiokenye

AMAOKWU IBUN'ISI: “Ọ bu n’ihi nka ka M’guzoworo gi, ka M’we me ka i hu ikem, ka ewe kọ kwa akukọ aham n’uwa nile” (Ọpupu 9:16).

I Ikpé Nke Asaa Ahụ: Egbeeluigwé, Ákúmmiri igwé, na Ọkụ

1. Chineke ọrọ Fero akanántị banyere ahụhụ ọzọ nke gaabiakwasị Ijpt ma ọ bụrụ na ọ gaghiekwe ka Israel laa, Ọpupu 9:13-15
2. Agwara Fero n’onweya okwu putara ihè n’ihi mpako ya, Ọpupu 9:16, 17; Abù Ọma 10:2; 119:21; Ilu 6:16-19; 16:18
3. Etinyere nime ịdọakanántị ahụ mkpuchi nye onye ọ bụla gaanara ya, Ọpupu 9:18-21; Deuteronomi 33:27; Abù Ọma 27:5; 46:1-3
4. Óké ajọ iheotiti ahụ nke naebibi ndụ ka ezigaara, Ọpupu 9:22-25; Nkpughe 8:7
5. Agụpụrụ Israel site n’iheotiti ahụ, Ọpupu 9:26; 8:22, 23; 9:4
6. Fero chègharịrị, ma Moses nwere obi abụọ n’eziokwu dị ná nchegharị ya, Ọpupu 9:27-30; Abù Ọma 34:18; Maika 7:18
7. Akwụsịrị iheotiti ahụ, ma Fero nọgidere n’imehie megide Chineke, Ọpupu 9:31-35; Eklisiastis 8:11

II Ikpé Nke Asatọ Ahụ: Igurube nke sitere n’Iruanyanwụ

1. Fero site n’ileli Chineke, wetaara Ijpt ikpé dị ukwu karịa, nke buliri Chineke elu n’iru ndị Ijpt na ndị Israel, Ọpupu 10:1, 2; Levitikos 26:23, 24; Ilu 1:24-27
2. Enyere Fero ịdọakanántị ọzọ ya na ohere iji mee ihe Chineke nyere n’iwu, Ọpupu 10:3-6
3. Ndịorù Fero, site ná mkweta ha kwetaara n’òtùtù na Moses nwereike n’ebe Chineke nọ, ebe ha naatù egwù banyere inọ n’udo nke ha onweha, rịọrọarịrịọ maka Israel, Ọpupu 10:7; 7:5; 8:19
4. Fero ñara ntị n’okwu ha ma ọ chọkwara ka ekwenye n’okwu nke ya, o wee were obi mpako mee ka Moses na Eron si n’ebe ọ nọ pụọ, Ọpupu 10:8-11
5. Igurube ahụ we bịa site n’iruanyanwụ, Ọpupu 10:12-15; Nkpughe 9:1-6
6. Fero chègharịrị ọzọ ma omume ya gbanwere mgbe ewepụrụ iheotiti ahụ, Ọpupu 10:16-20

III Ikpé Nke Iteghete Ahụ: Ọchị chị rị nke Anaebitụ Aka

7. Ezitere ọchịchịrị ụbọchị atọ náenweghị ịdọakanántị ọ bụla na ọ naabịa, Ọpupu 10:21-23; Nkpughe 6:12; 16:10; Joel 2:1, 2, 31; Mak 13:24, 25
8. Fero chọkwara ọzọ ikwenye imezu náání ụfọdụ nime ihe achorọ ma Moses ekweghị ya, Ọpupu 10:24-26
9. Fero mesiri obi ya ike wee nye Moses iwu dị ike, Ọpupu 10:27-29

NKỌWA DỊ ICHEICHE

Égbèeluigwe, Ákúmmiriigwe na Ọkụ

Iheòmmụ anyị nke atọ banyere ikpé iheotiti megide Ijpt, bụ nke ezigara iji mee ka ha mata na Chineke nke Israel náání bụ ezi Chineke, na agaasopurụ kwa Okwu Ya ma rube kwara Ya isi, meghere site ná mpụta ihè nke ike dị icheiche anaadighị ahụ anya. Emekwara ka iheotiti niile ahụ megide òfùfè arụsị nke ndị Ijpt, bụ ndị náefè ihe ekèrèkè na ihe niile anaahụ anya ma anụmanụ ma arụrụ dị icheiche. Ha naeche na ụfọdụ nime arụsị ha nwere ike n’ebe ihe ekèrèkèkè. Ikpé nke asaa ka ezigaara iji gosi ha na arụsị niile nke Ijpt enweghị ike ọ bụla, na ihe niile ndịa dị n’okpuru Chineke nke Israel, bụ Onye ahụ Fero na ọtụtụ ndị Ijpt jworo ikwere na Ọ dị adi.

Enyere ịdọakanántị mgbe anaezi ozi banyere ọbịbịa nke iheotiti a wee kwue kwa mgbe ọ gaaputa ihè. Ozi ahụ kwuru na ndị iheotiti ahụ tiri gaanwụ; ya mere anyị naahụ na óké iwe nke ikpé a dị ukwu karịa ọtụtụ ndịọzọ, bụ ndị agaagụnye na ha bụ iheotiti náeweta mmekpaarụ nke náabughị iheotiti náebibi ndụ. Agụpụrụ Israel dika na mbụ, n’ihi na ha naatù egwù Chineke, náenye kwa Ya nsopurụ.

Chineke Nke Ebere

Ebere Chineke bụ otù nime ịdịmma Ya dikarịsiri ukwu. Anyị ahụwo, n’iheòmmụ nke garaaga, otú esi mee ka ụwa mata nke a na iheọzọ nilie banyere Chineke site n’iji aha Jehova náegosi uche Chineke. Jehova naachọ izi ndia na Ya dị adi, ọ bughị náání dika Chineke dị ike, nwekwara ike, kama na Ya Onweya nwekwara ihe eji amata Ya, nke ịbaụba ya náenweghị nsọtụ nke náewetara onye kwereekwe nkasịobi na obi izuikwe. Ọ bụ ezie na Ọ chọrọ igosi ha ike ebighịebi Ya na amamihe Ya site n’ọluebube ndia, ma site n’ihe ndia niile, site n’igupụ Ụmụ Israel n’iheotiti ndia na site n’ịdọakanántị enyere tupu iheotiti nke ákúmmiriigwe abia, Ọ naachọ kwa igosi ha ebere na ihun’anya Ya.

Chineke pūrūrī isite n’eluṣwa bipū mba Ijīpt. Ọ pūkwarā ime ṣwa náájū Kraist otù aka ahụ taa. Ma n’onodụ nke a Ọ rọpūtara ịgbalịsiike, imeso n’obioma, na iwere ndidi na ihun’anya ebighiebi náedu ha. N’ogbo niile nke akụkọ ṣwa, Ọ naaṣa ntị n’ákwa onye ahụ nke náechègharị n’ihi mmehie ya, si, “Chineke, ka obi Gi juru n’ebe mu, bú onye mmehie, nọ,” ka Ọ wee zaghachi, “Agbagharawo gi mmehie gi nke di ọtutu.” Anaanụ kwa olu Ya ma taa! Ọ ka naachọ kwa ndị kpafuworo! Ọ naeji kwa ebere náemeso ndị ahụ náanoghị nime ibáuba nke amara a náenweghị nsọtụ.

Nchègharị Náesighị Nime Obi Pụta

Ma oge ruru mgbe ndị Ijīpt nwere mkpebi ikpéazụ, mgbe ahụ anaezigara ha iheotiti niile ahụ. Ndị juru ebere Chineke furuefu. Emesiri merie ọbuná obodo ahụ. Chineke naemeso mmadụ niile n’otù n’otù iji weta onye ahụ n’onodụ nchègharị. Ụfọdụ naekwere -- ndiọzọ adighi ekwe. Ikpe nke dakwasiri Ijīpt yiri ikpe niile nke ikpéazụ nke agaezokwasị ṣwa na mgbe Óké Mkpagbu ahụ. N’ubochi ahụ kwa, mmadụ niile ndị leliwororị aririọ niile nke Chineke, gaekwuto Ya, kpọọ kwa Ya iyi, jụ kwa Ya, wee káá ọbụbụonụ ebighiebi nke ha akàrà site n’inara akàrà nke Onye ahụ náemegide Kraist.

Fero chègharị mgbe iheotiti ahụ dikarisiri ike, ma Moses ghọtara nkeoma na nruruala ahụ abughị ezie. Ezi nchègharị naenwe ezi nghota nke ebere Chineke nime ya, ọ bughị náání iruuju na ikpo mmehie asị. Ezi nchègharị naakpo mmehie di mgbe ahụ asị ọ bughị náání n’ihi amamikpe nke gaadiri mmehie ahụ -- ọ na akpo mmehie asị karịa ihe niile n’ihi na onye ahụ nke náechègharị amatawo ihun’anya Chineke. Nchègharị Fero enweghị ihe ndia di mkpá. Ọ chègharị náání iji wepuru onweya ahụhụ diri mmehie ma ọbughị n’ihi na ọ rọpūtara ime onweya onye ihun’anya Chineke gaabjakwasị na onye ganaedebere iwu niile nke Chineke. Moses huru adighiadị nke ihe a, wee were ikwesị ntụkwasiobi gwa eze a náebuli onweya elu ezughịokè ya. Nchègharị nke sitere n’itù egwù náání bụ nchègharị náadighi anogide.

Igurube Sitere N’iruanwanwụ

Ndị Ijīpt naekwenye na iheotiti nke náebibi ihe akuru n’ubi nke náabjakwasị ala ọ bula naegosi iwe nke arusi ha. Ma Chineke zigaara iheotiti nke igurube n’ibáuba di ukwu karịa mbibi nke umu aruru ọ bula nke ha hụworo mgbe ọ bula. Ọ biara dika Moses si kwue, nke mere na ọ dighi obi abuo di na ọ bụ Chineke nke Israel zitere ya. Ọ dighi ihe ọ bula chi ha niile maara banyere ya. Ebe ọ di ukwu karịa nke ọ bula ha hụworo na mbụ, ha gaekweta na Chineke nke Israel di ukwu karịa chi niile nke Ijīpt.

Ozo kwa, anyi naahu iheatu nke nchègharị náesiteghị n’obi. Fero gwara Moses na Eron ka ha rioro ya aririọ, ma nchègharị ya bụ ihe diri náání nwa oge. Mgbe ewepusiri iheotiti ahụ, ọ chighariri obi ya, megide Chineke ozo -- náekwesi obi ya ike karịa ka ọ di na mgbe ọ bula – ọ kweghi kwa ka Israel rapu. Ihe metutara Fero karịa bụ ka Chineke wepu iheotiti ahụ, ọ bughị ka ya onweya buru ezi oru Chineke.

Ọchị chiri Nke Apuru Ibitu Aka

Iheotiti nke ọchichiri metoro chi anyanwu Ijīpt. Ọ bụ udi ọchichiri ahụ nke gaekpuchi ndi niile náagaghị echigharikuru Chineke. Ụbọchi ato nke ichoghari uzọ nime ọchichiri nke apuru ibituka, nke di ukwu karịa akukọ niile di icheiche nke ndi náachọ ima otu ụbọchi gaesi di, pūworori ime ka ha gbue ikpere n’ala n’ezi nchègharị. Agupuru Israel, n’ihi na anyi naagu na “Umu Israel nile nwere ihe n’ebe-obibi nile ha.”

Ma obi Fero kadị kwa ike megide Chineke; ma iji mee ka ọchichiri a puo ọ gwara Umụ Israel ka ha jee n’ozara dika ha si choo, kama ka ha rapu igwe ewu ha na igwe aturu ha. Moses nwere udi obi ezi onye Kraist ọ bula kwesiri inwe -- mmuo kwesiri ntukwasio nke naagaghị ewepu maobu tinye ihe n’ihe niile Chineke nyere n’iwu. Chineke ekwuwo na ha onweha na igwe ewu na aturu ha gaeje, Moses gbagidere ukwu n’okwu ahụ. Ọ sirị, “Agagh-arapu otu ukwu-anu.”

Nzaghachi Moses zaghachiri mere ka obi Fero di ike karịa ma iwu Fero nyere ka ha ghara ihu iru ya ozo naegosi n’ezie onodu obi ya -- onodu nnupuisi megide Chineke mgbe niile. Ọ dighi mkpa ka anyi mata na agwara Moses ihe niile banyere atumatu Chineke, maobu na ọ bụ náání ntukwasio nke okwukwe (Ndi Hibru 11:27) mere ka ọ zaghachi “Nke-oma ka i kwuworo; m’gagh-ahu kwa iru-gi ozo.” Aririọ ya niile nke ọ rioro Fero ka ọ kwee rapu Israel eruwo ogwugwu. Ihe nke mere site n’ugbu a gaa n’iru bụ n’udi iji ike mee ya site n’aka Chineke, ọ bughị n’udi aririọ Chineke. Fero emewo mmehie n’ubochi amara ya niile wee no n’onodu obiike nke di ukwu karịa. Ọ kweghi inara ohere niile di icheiche nke Chineke nyere ya iji chègharia ma ugbu a ihe foduru bụ náání izigara ya ikpe nke ikpéazụ, ya na obodo ya nke ndi naekweghi ekwe.

Onyenú Nke Apuru Idù

Site n’usoro iheomumu banyere ikpe niile nke biakwasiri Ijīpt; anyi hutara otutu eziokwu di ukwu. Ọ bụ ezie na ọ di kwa otutu nime ihe anyi guworo nke agaeweputara anyi mgbe Mmuo Nso naedu anyi náaga n’iru. Ma ọ di otu eziokwu di ukwu nke anyi náagaghị arapu imetu aka.

Moses bụ onye ndu di ukwu, ọ nwere ihe puru iche anaahuta n’ile ya anya, obu kwa onye náagbasimgba ike náeme ihe; ọ bụ kwa, n’otuaka ahụ, onye di umeala n’obi nke ukwu, karịa mmadụ niile ndi bi n’elu ṣwa. Ma ọ di

otù ihe oma ọzọ dị ukwuu dị na ndụ Moses nke anyị na amụta mgbe anyị naamu banyere ndụ ya. Ọ bụ onye naelezi anya n'igbaso Chineke n'ụzọ niile, ma ewezuga n'otù mgbe dị ilu nke ọ kwurúóké ụgwọ n'ihì ya.

“Ayi onwe-ayi amagh ihe ayi gēji fè JEHOVA rue mgbe ayi gabia rue ebe ahu.” Ọ gaabụworị ihe dị mfé nye Moses, mgbe ahụ ike gaagwusiwo yari site n'ogologo ajọ mgbagha nke ya na Fero bụ onye náakpọ Chineke asị naagbagha, na ọgaekweta n'ihe Fero kwuru. Ọ pūrūrị iche nke bụ eziokwu, na ha nwere iruoma isi n'Ijpt pụta, ọbuná ma ọ bụrụ na ọpụpụ ha gaeme ka igwè ewunaaturu ha niile maqbụ ụfọdụ nime ha fue.

Ma Moses naeso Chineke, Chineke agwawo kwa ya na Ya gaje inaputa Israel. Chineke kwere mkwa na ndị Israel gaewere ọbụghị náání ihe niile nke bụ nke ha, ma ha gaesi kwa n'aka ndị Ijpt nata àkùn'ụba nke Ijpt. Moses ikweta ihe ọ bụla náabughị nke a, gaabụworị na ọ naeche na ọ dị ihe Chineke náapughị ime. Ya onweya amaghị otú agaesi mezue ihe ndịa niile, ma o juru ya afọ igbaso Chineke, na nzọkwụ na nzọkwụ, rue mgbe agaamezu uche Chineke.

Lee ụdị ihe mmụta n'otù ihe a náání! Ọtụtụ mgbe na ndụ anyị “ayi onwe-ayi amagh ihe ayi gēji, fè JEHOVA, rue mgbe ayi gābia rue ebe ahu.” Ma ọ bụ ihe nwuta, na ọtụtụ mgbe anyị naebutere Chineke ụzọ wee ghara imezu uche Ya niile, mgbe ọ bụ na ichere nwa oge ntà gaewetara anyị izuòkè nke ngozi nke Chineke nwere nye anyị. Ndụ nwoke maqbụ nwanị ọ bụla dị ukwuu nke Chineke naegosi anyị otú eziokwu ahụ. Ọ bụrụ na anyị gaadiri Chineke ukwuu, anyị gaabụ ndị kpebiri iso ya -- ọ bughị igbaso gaa n'iru – Onyendú nke Nzọpụta anyị. Náání Ya maara ụzọ! Náání Ya maara ihe kachasi mma nye anyị! Náání Ya maara ihe niile banyere anyị! Ọ hụrụ anyị n'anya, ihe gbasara anyị naemetu Ya karịa otú ọ naemetu onye ọ bụla ọzọ ná ndụ anyị!

AJỤJỤ DỊ ICHEICHE

1. Gịnị bụ iheotiti ikpé nke asaa emere ka ọ biakwasị Ijpt?
2. Àdọrọ ha rị akanántị nkeoma na iheotiti a naabịa nke gaeme na ha pūrūrị igbanarị iwe ya?
3. Gịnị bụ okwu ekwuru iji gosi omume ọjọọ Fero n'oge a?
4. Iheotiti a, ọ bụ nke naebibi ndụ?
5. Gịnị bụ omume Fero, gịnị bụ kwa ọzízà Moses nyere ya?
6. Kọwaa otú iheotiti nke asatọ si dị na ebe o bibiri ihe rue.
7. Àdọrọ ha akanántị banyere iheotiti a Òlee kwa ụzọ o si bịa?
8. Gịnị ka ndịorù Fero gwara ya mgbe oké iwe nke iheotiti a tiri ha?
9. Kọwaa otú iheotiti nke ọchịchirị si dị, na otú o si metuta Israel.
10. Gịnị bụ iwu Fero nyere Moses, ọ bụ kwa gịnị ka Moses zagbachiri ya?